

[Kai Moltke.]

finde frie valg sted, og at de to parter, der under krigen mod franskmændene var kommet op mod hinanden, skulle søges forsonet. Man fik en forsoning i gang, men man fik også krisen i 1957, som hang sammen med visse former for hjælp til underudviklede lande — særlige former for fadderskab præget af kold krig, som man ikke skal efterleve.

Forleden dag gav New York Times et temmelig klart tal for, hvad Amerika i hjælp havde givet til Laos siden 1955. Det var godt og vel 300 mill. dollars — det er 2,1 milliard danske kroner til 2 millioner mennesker. Desværre gik størstedelen af disse beløb til det militære budget. Franske blade har under en vis diskussion om den amerikanske taktik, som også har ramt franske interesser, anført, at 80 pct. af det uafhængige Laos' budget dækkedes af den amerikanske hjælp.

Jeg tror, det lige nøjagtig er sådan, at hjælp til u-landene ikke skal ydes. Hvorfor? Fordi Laos, samtidig med at denne hjælp blev ydet, skiftede forfatning; den egentlige forfatning i Laos blev det militære kups og det militære diktators forfatning. Her har vi udspringet til Laoskrisen. Da først den ene part begyndte våbenforsyninger, begyndte den anden også, og sådan som linjerne er trukket op derovre i øjeblikket, har vi nu faren for, at to stormagter skal støde sammen på dette lille territorium.

Jeg tror, at et af de forhold, man principielt må gå ind for, er, at man skal lade være med at blande sig i disse landes indre anliggender. Man skal se at få indkaldt den 14 landes kongres, der i sin tid garanterede landets neutralitet, og man skal se at få nedsat den mæglingskommission, man i sin tid enedes om, få den til at slutte fred og få dannet en regering, som kan udskrive frie valg, hvor den ene af parterne ikke sidder i fængsel, sådan som det var tilfældet ved forrige valg. Det drejer sig jo i Laos ikke om én parts indgreb og våbenleverancer; det drejer sig om, at den ene part er begyndt at levere våben, efter at den anden part har gjort det siden 1955.

Dernæst nogle ord om FN's rolle og om Congo. Mit parti er i høj grad indstillet på, at FN kan og bør støttes som en konstruktiv faktor. Man må se på, hvilke opgaver der ligger for og kan løses. Den opgave, vi vil

støtte FN i, er at optræde som en freds- og mæglingsfaktor, som kan hindre konflikter eller i nogen måde begrænse deres omfang. Men man skal gøre sig klart, hvor grænsen ligger. FN sættes på spil, FN vil have udspillet sin rolle i det øjeblik, da verdensorganisationen bliver et middel, et værktøj i en stormagtsgruppes hænder, sådan som tilfældet var ved Koreakrigen.

Det mest aktuelle spørgsmål, FN står over for, og som har bevirket, at der her med rette er blevet talt om FN's krise, er jo Congospørgsmålet. Jeg skal ikke på nogen måde påstå, at de congolesiske problemer er lette, eller at det har været enkelt at føre en rigtig politik i dette desorganiserede land. Man jeg tror, at én ting mere end nogen sinde er blevet understreget i den sidste tid, og det er, at nu, da klare direktiver foreligger fra FN, må de også føres ud i livet. Hvis det ikke sker, så står FN's autoritet for alvor på spil. Men her er det, som om man så småt er begyndt at glide uden om beslutningen om, at alle belgiske militære og halvmilitære organisationer og politiske rådgivere øjeblikkelig skal fjernes fra congolesisk område. Så vidt mig bekendt er der, siden denne beslutning blev truffet, ikke fjernet en eneste belgisk militærperson eller en eneste politisk rådgiver. Ja men sådan noget er kedeligt, og jeg mener, man skal presse på her, for her står man ved kernen til meget af det, som gør forholdene så indviklede i Congo.

Jeg skal blot tage et enkelt punkt, idet jeg anmoder om tilladelse til at citere en kort karakteristik, som en af de ledende neutralistiske statsmænd, Jawaharlal Nehru, den 8. februar dette år over for det australske blad Sidney Morning Post har givet af den rolle, belgierne spiller i Congo:

„Hovedårsagen til skærpelsen af situationen i Congo er, at belgisk militær er vendt tilbage dertil. Der befinder sig i øjeblikket i Congo flere tropper, flere fly og mere andet krigsmateriel, specielt af belgisk oprindelse, end før Sikkerhedsrådets beslutning om, at de belgiske tropper skulle trækkes ud af Congo!“

Nu er Nehru jo ikke af dem, der slår om sig med tomme beskyldninger, og der er næppe tvivl om, at hans hovedkilde er FN's indiske udsending, Dayal, og de indiske militære, som står til rådighed her. Men